

KVALITETSDEKLARATION

Analys och statistik om befolkningens utbildning

”Unga utanför? Så har det gått på arbetsmarknaden för
90-talister utan fullföljd gymnasieutbildning”

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Befolkningens utbildning

Produktkod

UF0549

Referenstid

2007-2013: Övergång från grundskola till gymnasieskola

2007-2015: Genomströmning i gymnasieskolan

2011-2014: Etableringsstatus (register)

2008-2015: Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola

Hösten 2015: Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät)

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	6
1.2.3 Statistiska mått	7
1.2.4 Redovisningsgrupper	7
1.2.5 Referenstider	7
2 Tillförlitlighet	8
2.1 Tillförlitlighet totalt	8
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	9
2.2.3 Mätning	9
2.2.4 Bortfall	11
2.2.5 Bearbetning	12
2.2.6 Modellantaganden	12
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	12
3 Aktualitet och punktlighet	12
3.1 Framställningstid	12
3.2 Frekvens	12
3.3 Punktlighet	12
4 Tillgänglighet och tydlighet	12
4.1 Tillgång till statistiken	12
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	12
4.3 Presentation	12
4.4 Dokumentation	12
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	13
5.1 Jämförbarhet över tid	13
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	13
5.3 Sam användbarhet i övrigt	13
5.4 Numerisk överensstämmelse	15
Allmänna uppgifter	15
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	15
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	15
C Bevarande och gallring	15
D Uppgiftsskyldighet	15
E EU-reglering och internationell rapportering	16
F Historik	16
G Kontaktuppgifter	16

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att utgöra åiterrapportering av ett regeringsuppdrag om ungas etablering på arbetsmarknaden med fokus på ungdomar som inte avslutat gymnasieskolan med slutbetyg. Statistiken ger en samlad bild av unga i åldersgruppen födda 1991-1994 och deras resultat i gymnasieskolan samt deras etablering på arbetsmarknaden utifrån resultaten i gymnasieskolan.

I betänkandet *Unga som varken arbetar eller studerar – Statistik, stöd och samverkan (SOU 2013:74)* föreslogs att uppföljningarna av inträdet på arbetsmarknaden bland ungdomar med slutbetyg från gymnasieskolan bör också omfatta ungdomar som saknar slutbetyg från gymnasieskolan. Resultatet av uppföljningen kan enligt uppdraget bl.a. ligga till grund för bedömningar av ungdomars behov av vuxenutbildning.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikanvändarna vill ha information om ungdomars skäl till att sakna slutbetyg från gymnasieskolan och om ungdomarna upplever att de fått stöd och hjälp för att klara gymnasieskolan. Det finns också behov av information om etableringsprocessen på arbetsmarknaden bland ungdomar som saknar slutbetyg från gymnasieskolan.

Huvudanvändarna av statistiken är Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) som beställt statistiken. Statistiken ska vara ett underlag vid utformning av regelverket kring gymnasieskolan och vid dimensioneringen av vuxenutbildningen. Andra användare är myndigheter såsom Skolverket och Myndigheten för ungdoms- och civilsämhällesfrågor.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken består av fem delar:

Övergång från grundskolan till gymnasieskolan. Statistiken beskriver övergången från grund- till gymnasieskolan bland avgångna från grundskolan vårterminen 2007 till vårterminen 2011. Statistiken innehåller även information om när övergången skedde.

Genomströmning och resultat i gymnasieskolan. Statistiken beskriver genomströmningen i gymnasieskolan för personer som påbörjat eller skulle påbörjat gymnasieskolan läsåren 2007/08 - 2011/12.

Etableringsstatus (register). Statistiken beskriver etableringen på arbetsmarknaden för personer som avgått från gymnasieskolan med slutbetyg läsåren 2009/10- 2012/13 eller ungdomar borde gjort det utifrån ålder.

Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola. Statistiken beskriver deltagande i gymnasiala kurser inom den kommunala vuxenutbildningen och i allmänna kurser på gymnasienivå som ges av folkhögskolor. Deltagandet

beskrivs för personer som påbörjat eller skulle påbörjat gymnasieskolan läsåren 2007/08 - 2011/12.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Statistiken innehåller två delar. Den första delen handlar om ungdomars skäl till att inte påbörja, att hoppa av eller att slutföra gymnasieskolan utan slutbetyg. Här ingår även frågor om myndighetskontakter och kontakter för studie- eller yrkesvägledning. Den andra delen handlar om ungdomar utan slutbetyg från gymnasieskolan och deras situation på arbetsmarknaden vid uppföljningstidpunkten och sedan de lämnat grund- respektive gymnasieskolan.

1.2.1 Objekt och population

Övergång från grundskolan till gymnasieskolan. Intressepopulationen består av alla avgångna från årskurs 9 i grundskolan läsåren 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 och 2010/11. Målpopulationen utgörs av elever som funnits i registret över avgångna från årskurs 9 i grundskolan de ovan nämnda läsåren.

Personer som lämnat grundskolan före årskurs 9 och personer med ofullständiga personnummer har exkluderats från statistiken. Det innebär att nyinvandrade elever som inte hunnit få ett fullständigt personnummer inte ingår i målpopulationen, oavsett om de gått i grundskola i Sverige eller inte. Överensstämmelsen mellan intressepopulationen och målpopulationen är god för den betraktade perioden då antalet elever utan fullständigt personnummer endast låg mellan 160 och 300 personer per år.

Målobjekt utgörs av avgången elev från grundskolan och observationsobjekt består av elev med fullständigt personnummer i registret över avgångna.

Genomströmning och resultat i gymnasieskolan. Intressepopulationen består av alla ungdomar som skulle ha gått i gymnasieskolan och påbörjat den läsåren 2007/08, 2008/09, 2009/10, 2010/11 och 2011/12. Det innebär att samtliga ungdomar i en årskull ingår förutom ungdomar som läser på gymnasiesärskolan och nyinvandrade ungdomar som redan har en gymnasieutbildning från hemlandet. Målpopulationen består av tre olika grupper som har eller skulle påbörjat gymnasieskolan läsåren 2007/08, 2008/09, 2009/10, 2010/11 och 2011/12. I samtliga grupper ingår endast personer med fullständigt personnummer.

Grupp 1. Nybörjare i gymnasieskolan respektive läsår. Med nybörjare menas elever 20 år eller yngre som gick år 1 i gymnasieskolan den 15 oktober eller närliggande vardag och som inte fanns i gymnasieskolan något av de sex närmast föregående läsåren. Det ingår även personer som av olika skäl inte varit inskrivna år 1 i gymnasieskolan, men år 2 eller 3 under därpå följande år.

Grupp 2. Avgångna från grundskolan samma år som inte påbörjat gymnasieskolan inom två år. Elever som tar ett uppehåll ingår i nybörjarpopulationen för det läsår då eleven påbörjar gymnasieskolan.

Grupp 3. Nyanlända som inte påbörjat gymnasieskolan inom två år. Personer i åldern 16-17 år som folkbokförts för första gången i Sverige aktuellt nybörjarår och som inte varit inskrivna som elever i gymnasieskolan inom två år efter aktuellt nybörjarår. Exempel för populationen som skulle påbörja gymnasieskolan läsår 2007/08: Personer i åldern 16-17 år kalenderåret 2007

som folkbokförts för första gången i Sverige under 2007 som inte varit inskrivna i gymnasieskolan läsåren 2007/08-2009/10.

Överensstämmelse mellan intressepopulation och målpopulation är i huvudsak god då merparten av eleverna bör ha varit inskrivna i grundskolans årskurs 9 eller i gymnasieskolan. Den största skillnaden mellan intresse- och målpopulation utgörs av personer utan fullständigt personnummer som ej ingår i målpopulationen. De personer som får ett fullständigt personnummer under tiden ingår dock från och med det år de har ett fullständigt personnummer i målpopulationen.

Populationen kan underskattas något då personer som hoppat av grundskolan före årskurs 9 exkluderas från målpopulationen. Det valet har gjorts då de kan ha gått över till grundsärskolan. Elever i grundsärskolan ingår inte i intressepopulationen.

Populationen kan underskattas något då grupp 3 endast omfattar personer i åldern 16-17 år medan det i verkligheten lär finnas många i åldrarna 18-20 år som skulle ha påbörjat gymnasieskolan. De har uteslutits ur målpopulationen då de redan kan ha en fullföljd gymnasieutbildning från hemlandet.

Populationen kan överskattas något då en del avgångna från grundskolans årskurs 9 kan ha övergått till gymnasiesärskolan och därför inte ingår i intressepopulationen.

Målobjekt utgörs av elever som har eller skulle ha påbörjat gymnasieskolan. Observationsobjekt består av sådana ungdomar med fullständigt personnummer.

Etableringsstatus (register). Intressepopulationen består av samtliga ungdomar som lämnat gymnasieskolan ett visst år samt ungdomar som skulle ha lämnat gymnasieskolan det året om de hade påbörjat gymnasieskolan. I målpopulationen ingår endast personer med fullständigt personnummer. Statistiken över etablering på arbetsmarknaden bland ungdomar som påbörjat gymnasieskolan – oavsett resultat – är framtagen och publicerad av Skolverket. Populationsavgränsningen är delvis annorlunda än avgränsningen i statistiken om *genomströmning och resultat i gymnasieskolan*. I Skolverkets statistik ingår ungdomar som är folkbokförda 31 december respektive uppföljningsår och som någon gång har varit inskrivna i gymnasieskolan. Avgångna från gymnasieskolan oavsett studieresultat redovisas för åren 2009/10-2012/13. I gruppen avgångna från gymnasieskolan läsåret 2009/10 ingår ungdomar som antingen fullföljt gymnasieskolan med slutbetyg läsåret 2012/13, eller påbörjat gymnasiestudier och är födda 1991. Det innebär att ungdomarna kan ha påbörjat gymnasieskolan olika år. Exempelvis ingår samtliga ungdomar som avslutat med slutbetyg ett läsår, oavsett om de läst tre, fyra eller fem år på gymnasieskolan. Det ingår även elever som exempelvis gjort ett uppehåll mellan grund- och gymnasieskolan och därför påbörjat gymnasieskolan senare än jämgamla. För avgränsningen av populationen "Unga som inte påbörjat gymnasieskolan" se avsnittet om *genomströmning och resultat i gymnasieskolan*. Unga som inte varit folkbokförda under uppföljningsperioden, dvs. ett respektive tre år efter att jämnåriga gått ut gymnasieskolan, har exkluderats från populationen för att skapa jämförbarhet med Skolverkets statistik. Överensstämmelsen mellan

intressepopulation och målpopulation är i god, se avsnitt om *Genomströmning och resultat i gymnasieskolan*.

Såväl mål- som observationsobjekt är individer. Observationsobjekten är endast individer med fullständigt personnummer.

Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola. Se avsnitt ovan om *Genomströmning och resultat i gymnasieskolan*.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Intressepopulationen består av personer folkbokförda i Sverige, födda 1991-1994 och som till och med hösten 2015 saknar fullföljd utbildning på gymnasienivå trots att de skulle ha sådan utbildning. I målpopulationen har personer exkluderats som deltagit vid gymnasiesärskolan och personer som är födda utomlands och invandrat till Sverige vid 18 års ålder eller senare. Dessa personer bedöms som mindre intressanta då de till stor del inte läst på svensk gymnasieskola (ca 85 % av dessa återfinns inte i Skolverkets gymnasierregister). Även personer som går på gymnasieskolan hösten 2015 ingår inte i målpopulationen. Fullföljd gymnasieutbildning innebär att personen erhållit ett slutbetyg eller motsvarande från gymnasieskolan. Hit räknas inte den som fått ett samlat betygsdokument. Personer med samlat betygsdokument ingår således inte i målpopulationen. Överensstämmelsen mellan intressepopulation och målpopulation bedöms vara god då elever som deltagit vid grundskola eller gymnasiesärskola samt nyligen invandrade elever har kunnat uteslutas från målpopulationen. Såväl observationsobjekten som målobjekten är individer. Observationsobjekten är endast individer med fullständigt personnummer.

1.2.2 Variabler

De viktigaste målvariablerna är följande:

Övergång från grundskolan till gymnasieskolan. Anger om och i så fall när personen övergått från grundskolan till gymnasieskolan.

Genomströmning och resultat i gymnasieskolan. Anger om eleven påbörjat gymnasieskolan eller inte samt om den påbörjat ett nationellt program, vilken årskurs den varit inskriven i som högst och om den har slutbetyg/examen från gymnasieskolan.

Etableringsstatus (register). Anger personernas etableringsstatus på arbetsmarknaden.

Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola. Anger om personen deltagit i gymnasiala studier på komvux eller folkhögskolans allmänna kurser.

Svensk/utländsk bakgrund. Inrikes född i Sverige med minst en inrikes född förälder respektive utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar.

Vistelsetid utifrån invandringsdatum. Avser hur länge en person varit i Sverige.

Föräldrarnas utbildningsnivå. Förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning.

Resultat i grundskolan. Elever med respektive utan slutbetyg. Elever med slutbetyg delas upp efter hur många ämnen de inte nått målen i.

Behörighet till gymnasieskolan. Elever med respektive utan behörighet till nationellt program på gymnasieskolan.

Typ av program på gymnasieskolan. Avser den typ av program som ungdomarna läst när de påbörjade gymnasieskolan. Observationsvariabeln är studievägs kod i registret över elever i gymnasieskolan.

Samtliga ovan nämnda variabler bygger på andra registeruppgifter. Överensstämmelsen mellan målvariabler, observationsvariabler och intressevariabler är generellt god.

Skäl till att inte påbörja, hoppa av eller slutföra utan slutbetyg/examen. Mål- och observationsvariablerna utgörs av svaren på intervjufrågorna i frågeformuläret. Urvalspersonerna fick ange flera alternativ i en fast lista med svarsalternativ. Även andra skäl fick anges i fritextsvar.

Huvudsaklig sysselsättning. Mål- och observationsvariablerna utgörs av svaren på intervjufrågorna i frågeformuläret och stämmer väl överens. Urvalspersonen fick själv göra en bedömning av sin huvudsakliga sysselsättning utifrån fasta svarsalternativ.

1.2.3 Statistiska mått

Merparten av statistiken utgörs av antal och andelar. Statistiken om skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät) baseras på skattningar av antal och andelar med 95-procent konfidensintervall.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Svensk/utländsk bakgrund, vistelsetid i Sverige, föräldrarnas utbildningsnivå, resultat i grundskolan, behörighet till gymnasieskolan, typ av program på gymnasieskolan.

1.2.5 Referenstider

Övergång från grundskola till gymnasieskola. Avgångna från grundskolan vårterminen 2007-2011 och övergång till gymnasieskolan inom två år, dvs. höstterminen 2007-2013.

Genomströmning i gymnasieskolan: 2007-2015. Nybörjare i gymnasieskolan och ungdomar som skulle påbörjat gymnasieskolan höstterminen 2007-2011 och deras genomströmning och resultat i gymnasieskolan upp till fem år efter nybörjaråret, dvs. läsåren 2007/08-2015/16.

Etableringsstatus (register). Avgångna med slutbetyg från gymnasieskolan höstterminen 2010-2013 samt ungdomar utan slutbetyg i samma ålder och deras etableringsstatus 2011-2014.

Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola. Nybörjare i gymnasieskolan och ungdomar som skulle påbörjat gymnasieskolan höstterminen 2007-2011 och deras deltagande i komvux och folkhögskola 2008-2015.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Hösten 2015.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den sammanlagda bedömningen är att de statistiska register som ligger till grund för statistiken håller god kvalitet. Såväl skolenhetsregistret som registret över grundskolans slutbetyg och elever i gymnasieskolan håller hög kvalitet. RTB och UREG används för att skapa redovisningsgrupper såsom svensk/utländsk bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå. Uppgifter från RTB bedöms allmänt vara mycket tillförlitliga. Variabelvärdena i statistiken över befolkningens utbildning baseras på en mängd olika statistikkällor och den totala kvaliteten är en funktion av dessa statistikkällors kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som har störst betydelse för statistiken är urval (detta gäller endast enkätundersökningen, där ett specifikt urval undersökts), bortfall (beror på att svar helt eller delvis saknas för vissa personer i urvalet) samt mätning (beror främst på att frågor eller svar missförstås).

2.2.1 Urval

Övergång från grundskola till gymnasieskola. Statistik baseras på totalundersökningar om elever i grundskolan och elever i gymnasieskolan.

Genomströmning i gymnasieskolan. Statistiken baseras på totalundersökningar om elever i grundskolan och elever och betyg i gymnasieskolan samt på registret över totalbefolkningen.

Etableringsstatus (register). Statistiken baseras på elever i grundskolan och elever i gymnasieskolan samt på registret över totalbefolkningen och LISA-databasen. Samtliga är totalundersökningar.

Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola. Statistiken baseras på totalundersökningar om deltagare i kommunal vuxenutbildning och folkhögskolan. Båda är totalundersökningar.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Statistiken är behäftad med osäkerhet då den baseras på en urvalsundersökning. Statistiken redovisas därför med ett 95-procents konfidensintervall, vilket är ett mått på det spann inom vilket det sanna värdet finns med 95 procents säkerhet. Som exempel kan nämnas variabeln huvudsaklig sysselsättning. Bland de som hoppat av gymnasieskolan var andelen med arbete som huvudsaklig sysselsättning 48 procent med en felmarginal på ± 3 procent. Detta ger ett konfidensintervall från 45 till 51 procent (det sanna värdet ligger därmed inom detta intervall med 95 procents sannolikhet).

Urvalsamen bestod av drygt 114 000 personer. Den stratifierades efter kön, födelseland (Sverige/övriga), utbildningsnivå (grundskola, gymnasial, uppgift saknas) och om personen läst på gymnasieskolan eller ej. Detta är grupper som är intressanta att redovisa efter och som också troligen samvarierar starkt med svarsbenägenheten. Den urvalsstorlek som beslutades var 10 000 personer. I en urvalsundersökning är alltid skattningarna påverkade av fel beroende på att endast en delmängd (ett urval)

av populationen studeras. Detta fel kallas urvalsfel. Denna slumpmässiga osäkerhet kvantifieras i form av konfidensintervall, som beräknats med hjälp av ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram, ETOS.

2.2.2 Ramtäckning

En generell problematik i ramtäckningen är att intressepopulationen avser samtliga invånare i Sverige som uppfyller vissa kriterier, t.ex. deltagande i gymnasieskolan. Uppgifter finns dock endast för den folkbokförda befolkningen, vilket leder till undertäckning i målpopulationen jämfört med intressepopulationen. Personer som ej längre är varaktigt boende i Sverige utgör övertäckning på riksnivå. Gällande övertäckningen på riksnivå så bedöms den vara mindre än 0,2 procent för personer födda i Sverige per den 31 december 2015. För personer födda i Norden antogs övertäckningen vara cirka 1,5 procent och för personer från övriga världen beräknades övertäckningen vara närmare 3,0 procent av populationen. Undertäckningen är större ju större invandringen är aktuellt år. Utgångspunkt för målpopulationen är i det följande den folkbokförda befolkningen.

För samtliga register som används bedöms ramtäckningen bedöms som god. Den antas inte påverka inte statistikens tillförlitlighet negativt.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Rampopulationen hämtades från Registret över totalbefolkningen kompletterat med uppgifter från Utbildningsregistret 2014. Urvalsramen avgränsades till personer där utbildningsnivån motsvarar att de inte i fullföljt en utbildning på gymnasienivå. Utbildningsregistret 2014 omfattar utbildningar till och med vårterminen 2014. Även personer med okänd utbildningsnivå ingick i urvalsramen. Urvalsramen bestod av drygt 114 000 personer. Rampopulationen antas inte skilja sig så mycket från målpopulationen för avgångna från gymnasieutbildningen. Täckningsfelet bedöms därför som litet. Personer som gått på gymnasiesärskola eller som skulle gått gymnasiesärskola ingick inte i målpopulationen. Personer som gått på gymnasiesärskola har ingått i rampopulationen, eftersom de inte kunde särskiljas. Personer som hade gått på gymnasiesärskola kunde dock i efterhand exkluderas från populationen. Personer som skulle ha gått i gymnasiesärskola, men som inte gjort det, kunde däremot inte identifieras och exkluderas. De ingår således i populationen och utgör okänd övertäckning. Övertäckningen i antal bedöms dock som mycket liten. Även elever som enligt register slutfört gymnasieskolan våren 2015 samt gick på gymnasieskolan hösten 2015 har uteslutits ur urvalet i efterhand. Uppgifter avseende detta fanns inte tillgängliga när urvalet drogs. 1 312 personer har räknats som övertäckning av olika anledningar.

2.2.3 Mätning

Vad gäller den statistik som baseras på registerdata så har inga studier genomförts särskilt för att undersöka eventuella mätfel men inget finns som tyder på att det skulle förekomma mätfel som påverkar statistiken nämnvärt.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Det har inte gjorts några studier över eventuella mätfel, men enkäten har utformats och mättekniskt granskats med syftet att minimera risken för

mätfel. Några problem har dock visat sig vid analysen av det inkomna materialet.

Det har varit svårt att mäta resultat i gymnasieskolan med hjälp av personernas egen uppfattning av deras resultat i gymnasieskolan. Enkätsvaren har till viss del inte överensstämmt med registeruppgifter. Registeruppgifterna antas hålla mycket god kvalitet. Enkätfrågorna om huruvida personerna inte påbörjat gymnasieskolan, hoppat av eller fullföljt med respektive utan slutbetyg visade sig inte mäta exakt samma sak som registeruppgifterna fångar.

Personer har svarat att de inte påbörjat gymnasieskolan trots att de enligt registeruppgifter gjort det. 289 personer svarade i enkäten att de inte påbörjat gymnasieskolan någon gång. 87 procent hade dock enligt registeruppgifter gjort det. Den övervägande majoriteten hade enbart varit inskrivna i det individuella programmet eller ett introduktionsprogram och av dessa hade många läst invandrarintroduktionen respektive språkintrödn. De personer som svarat att de inte påbörjat gymnasieskolan upplever sannolikt att de inte påbörjat "den riktiga gymnasieskolan" då de inte påbörjat något nationellt program.

Den statistiken som baseras på enkätundersökningen redovisar resultat i gymnasieskolan utifrån enkät svar, dvs. ingen korrigering av enkätresultaten har gjorts med hjälp av registeruppgifter. I gruppen som aldrig påbörjat gymnasieskolan enligt enkät ingår således en stor andel personer som har påbörjat gymnasieskolan, dock inte på ett nationellt program. Skattningar av svaren för den lilla grupp personer som inte påbörjat gymnasieskolan såväl enligt enkät som enligt register är mycket osäkra. De verkar dock inte skilja sig mycket från skattningarna för hela gruppen som svarat att de inte påbörjat gymnasieskolan.

Personer har svarat att de påbörjat gymnasieskolan, trots att de inte gjort det enligt register. 60 svarande har enligt registeruppgifter inte påbörjat gymnasieskolan. Enbart 38 av dessa uppgav i enkäten att de inte påbörjat gymnasieskolan. Resterande 22 personer har angett att de påbörjat gymnasieskolan. Möjligtvis har de hoppat av gymnasieskolan innan mätningen av antal elever i gymnasieskolan 15 oktober respektive år.

Personer som svarat att de har fullföljt gymnasieskolan med slutbetyg/examen men som inte gjort det enligt registeruppgifter. Dessa personer behandlades inte som övertäckning utan som bortfall, se bilaga 4 Bortfallsanalys enkätundersökning. Dessa personer har sannolikt inte uppfattat att de inte har fått något slutbetyg eller något examensbevis. Sannolikt har en del av dem fått ett samlat betygsdokument.

Personer som svarat att de hoppat av gymnasieskolan. Antalet personer som utifrån enkätundersökningen hoppat av gymnasieskolan överstiger antalet personer som enligt registeruppgifter högst varit registrerade ett eller två år i gymnasieskolan. Det är oklart varför antalet som anger att de hoppat av gymnasieskolan är så stort. Det skulle kunna bero på tre saker:

- En del ungdomar som angivit att de hoppat av kan ha hoppat av under det tredje året i gymnasieskolan.

- En del ungdomar kan ha gått i gymnasieskolan tre år, men upplever att de hoppat av eftersom de inte gick ett fjärde eller femte år för att nå kraven för slutbetyg.
- Andelen som hoppat av kan ha överskattats i enkätundersökningen.

Vissa svar är motsägelsefulla vad gäller arbete som huvudsaklig sysselsättning och arbete minst 1 timme under mätveckan. Några personer har angett att de haft arbete som huvudsaklig sysselsättning men har svarat att de inte arbetat minst 1 timme. Därför redovisas inte någon statistik över hur många personer som inte haft arbete som huvudsaklig sysselsättning, men som arbetat minst 1 timme.

2.2.4 Bortfall

De statistiska register som ligger till grund för statistiken baseras på totalundersökningar helt utan eller med ytterst lite bortfall. Den viktigaste källan till osäkerheten i statistiken om befolkningens utbildning är att det saknas uppgift om en del utländska utbildningar.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Av de 10 000 i urvalet har 2 384 personer räknats som svarande. Efter justering för bland annat övertäckning, som blev känd under och efter datainsamlingen, blev den designvägda svarsandelen 28 procent.

Bortfallet blev totalt 5 543 personer. Därav hade 761 personer svarat på undersökningen, men angett att de har fullföljt gymnasieskolan. Eftersom svar på viktiga frågor då saknas räknades dessa personer som bortfall. Kontroll mot registeruppgifter tyder på att de inte har fullföljt gymnasieskolan enligt undersökningens definition.

För att försöka reducera eventuella bortfallskevheter har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. Storleken på kvarstående skevheter orsakade av bortfallet är dock svåra att mäta. Ett antal variabler, som samvarierar med svarsbenägenhet och som skulle användas som redovisningsvariabler, har används för viktberäkning och estimation, så kallade hjälpvariabler. Några av de hjälpvariabler som använts är kön, ålder, utländsk bakgrund och behörighet till gymnasieskolan.

Vid estimationen har personer som i efterhand inte bedömts tillhöra målpopulationen uteslutits. Detta innebär att hänsyn tas för den övertäckning som identifierats i urvalsramen vid estimationen.

Generellt sett är det partiella bortfallet mycket litet. Det är endast några variabler som sticker ut genom partiellt bortfall på mer än 5 procent:

- Andel som fått vägledning eller stöd för att kunna påbörja gymnasiet
- Skäl till att kontakter för studie- eller yrkesvägledning fungerat dåligt
- Andel som arbetade minst 1 timme under vecka 40
- Yrke
- Planer för det närmaste året.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfelen i de undersökningar som ligger till grund för den registerbaserade statistiken bedöms som försumbara.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Bearbetningsfel kan uppstå vid registreringen av svar från inkomna frågeblanketter. Då registreringen av svar sker maskinellt och genomgår flera logiska kontroller bedöms felet vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Utgångspunkt för statistiken låg i enkätundersökningen som genomfördes hösten 2015. Framställningstiden för enkätundersökningen var februari 2016-april 2017, dvs. 14 månader. Resterande data anpassades till populationen för enkätstudien. Därför är det inte relevant att tala om framställningstid för den registerbaserade statistiken.

3.2 Frekvens

Statistiken har inte tagits fram tidigare och det finns inga planer på någon uppdatering.

3.3 Punktlighet

Statistiken har redovisats enligt SCB:s publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken har publicerats på www.scb.se/uf0549. Statistiken finns tillgänglig i rapporten "Unga utanför? Så har det gått för 90-talister på arbetsmarknaden". Till rapporten har flera tabeller i Excel publicerats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Användarna har möjlighet att ge inspel till artiklar som SCB själv kan ta fram. Mer omfattande statistik kan SCB ta fram på uppdragsbasis.

4.3 Presentation

Statistiken publiceras i huvudsak i rapportform. Till rapporten finns flera tabellbilagor.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken och mikrodata beskrivs i Dokumentation av statistiken (SCBDOK). Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av

mikrodata (MetaPlus). Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Denna undersökning har inte genomförts tidigare och kan därför inte jämföras över tid.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (*se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper*) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Övergång från grundskola till gymnasieskola. Jämförbarheten med Skolverkets officiella statistik över direktövergången från grundskolan till gymnasieskolan bedöms vara god. Precis som i denna studie inkluderar Skolverket enbart personer med fullständigt personnummer i sin statistik. På grund av mindre skillnader i populationsavgränsningen är andelen som påbörjar gymnasieskolan samma år något högre i Skolverkets statistik jämfört med denna studie.

Genomströmning i gymnasieskolan: 2007-2015. Jämförbarheten med Skolverkets officiella statistik är begränsad då populationsavgränsningen skiljer sig något mellan den officiella statistik och denna studie. I Skolverkets statistik ingår samtliga elever i gymnasieskolan oavsett om de har ett ofullständigt eller ett fullständigt personnummer. I denna studie ingår endast personer med fullständigt personnummer. I Skolverkets statistik över genomströmning i gymnasieskolan ingår endast personer som varit nybörjare i gymnasieskolan. I denna studie ingår även personer som skulle påbörjat gymnasieskolan, men som inte gjort det. Det ingår även personer som aldrig varit registrerade som nybörjare utan haft sin första registrering årskurs 2 eller 3. I denna studie särredovisas personer som inte varit folkbokförda under samtliga tre år som gymnasieskolan pågår. I Skolverkets statistik ingår dessa personer, men de särredovisas inte. I likhet med Skolverket har eleverna fördelats på högsta årskurs även om de gått på det individuella programmet. I motsats till Skolverket särredovisas andelen som i den reformerade gymnasieskolan Gy 2011 inte gått över från ett introduktionsprogram till ett nationellt program. I Skolverkets officiella statistik redovisas genomströmningen per program och programtyp utifrån det program som eleven deltagit i senast. I denna studie redovisas istället vilket program eleven börjat studera på i gymnasieskolan.

Etableringsstatus (register). Statistiken om etableringen på arbetsmarknaden kommer från Skolverket för de personer som har varit registrerade i gymnasieskolan. Uppgifter om etableringen bland personer som skulle påbörjat gymnasieskolan, men som inte gjort det, har tagits fram av SCB. Uppgifterna har tagits fram på samma sätt som Skolverkets beräkningar är gjorda för att skapa jämförbarhet. Fler myndigheter än Skolverket tar fram statistik över etableringen på arbetsmarknaden. Det handlar om

Universitetskanslersämbetet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Myndigheten för yrkeshögskolan samt SCB. Observera att dessa studier kan använda andra inkomstgränser, vilket försvårar jämförbarheten.

Studier på kommunal vuxenutbildning och folkhögskola. Skolverket tar fram officiell statistik över övergången från gymnasieskolan till kommunal vuxenutbildning. Jämförbarheten mellan statistiken i denna studie och den officiella statistiken är begränsad av två skäl: (1) I Skolverkets statistik ingår endast elever som var registrerade i gymnasieskolan på höstterminen år tre på gymnasieskolan, oavsett om de slutfört gymnasieskolan, avbrutit sina studier eller finns kvar i gymnasieskolan. I denna studie ingår samtliga personer som påbörjat gymnasieskolan oavsett hur långt de nådd med sina studier och personer som skulle påbörjat gymnasieskolan, men som inte gjort det. (2) I denna studie redovisas deltagandet i gymnasiala kurser inom den kommunala vuxenutbildningen och deltagande i allmänna kurser på gymnasial nivå på folkhögskola. I Skolverkets officiella statistik ingår endast deltagande i komvux, dock oavsett nivå.

Skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess (enkät). Många av frågorna i enkätundersökningen är desamma som i den reguljära inträdesundersökningen, dvs. undersökningen av inträdet på arbetsmarknaden bland gymnasieavgångna som SCB genomför regelbundet. Se tabell 13 över vilka variabler som går att jämföra mellan enkäterna. Resterande frågor har antingen inte ställts i båda enkäterna eller ställt på olika sätt så att de resultaten inte är jämförbara. Senast inträdesundersökningen gjordes var våren 2014. Den riktade sig då till avgångna från gymnasieskolan läsåret 2010/11, vilket motsvarar födda 1995. Uppföljningen gjordes tre år efter gymnasieskolan. Enkätundersökningen som ligger till grund för denna studie riktade sig till födda 1991-1994 och genomfördes hösten 2015, dvs. 2,5-5,5 år efter gymnasieskolan respektive 5,5-7,7 år efter grundskolan. Då andelen i arbete och etableringen på arbetsmarknaden ökar för varje år efter gymnasieskolan är det betydelsefullt hur många år som har gått mellan skola och uppföljning. Därför jämförs i denna studie enbart resultat för födda 1993-1994 med resultat för avgångna från gymnasieskolan 2011. Bland de som inte fullföljde gymnasieskolan låg uppföljningen hösten 2015 då 2,5-3,5 år efter gymnasieskolan. Den konjunkturella utvecklingen på arbetsmarknaden spelar roll för ungdomars möjligheter att få arbete. Konjunkturen har utvecklats positivt de senaste åren, vilket innebär att situationen 2015 bör ha varit något bättre än 2014. Jämförelsen mellan gruppen med respektive utan slutbetyg måste därför göras med försiktighet.

Variabler som går att jämföra mellan uppföljningen 2015 av unga utan slutbetyg/examen från gymnasieskolan och inträdesundersökningen 2014

Frågor som har ställts på samma sätt

Variabel	Fråga
Huvudsaklig sysselsättning	Vilken är din huvudsakliga sysselsättning?
Anställningsform (tillsvidareanställning, tidsbegränsad anställning)	Vilken typ av anställning hade du?
Yrke	Vilket arbete eller yrke hade du?
Hur man fått arbetet som varat minst sex månader	Hur fick du det här arbetet?
Varit arbetslös någon gång sedan gymnasieskolan	Har du varit arbetslös någon gång?
Arbetat utomlands	Har du arbetat utomlands någon gång?

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga brister i numerisk överensstämmelse då inga avrundningar görs.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är inte officiell.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som PDF-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

Enligt lagen om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål. Uppgifterna kommer att arkiveras med identifikationsuppgifter efter 2019-12-31. Ett formellt beslut på arkiveringen har ännu inte fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Vid undersökningen om skäl till att sakna slutbetyg och huvudsaklig sysselsättning samt etableringsprocess förelåg ingen uppgiftsskyldighet.

E EU-reglering och internationell rapportering

Det finns ingen EU-reglering eller regler kring internationell rapportering kring denna statistik.

F Historik

Denna publicering är den första och därför finns det ingen tidigare historik.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Paula Kossack
E-post	Fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010 - 479 60 05